

**Силабус освітнього компоненту
ОК18 «Художня праця та образотворча діяльність
з методикою викладання»**

Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Освітня програма	Дошкільна освіта
Освітній рівень	Магістр
Статус дисципліни	Основна
Мова викладання	українська
Цілі	Мета створити умови для розвитку самореалізації творчої особистості вихователя, який здатний до організації та проведення занять з художньої праці в закладах дошкільної освіти; до створення умов для гармонійного художньо-естетичного розвитку особистості дитини дошкільного віку.
Результати навчання	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - загальні закономірності фізичного, психічного та соціального розвитку дитини дошкільного віку в трудовій діяльності; - мету, завдання, зміст, форми та методи трудового виховання дітей; - специфіку відображення предметів і об'єктів діяльності в художньому конструюванні; - види, типи і способи конструювання; - походження, види та властивості матеріалів, технологічні операції їх обробки різними інструментами; - особливості розвитку у дітей дошкільного віку художніх і конструктивних умінь і навичок; - зміст комплексних та парціальних програм навчання і виховання дітей дошкільного віку; - різновиди форм організації праці дітей; - специфіку заняття з художньої праці, його структуру; - особливості та методику навчання обробці різних матеріалів та керівництва художньою працею дошкільників; - правила техніки безпечної роботи з інструментами; - шляхи виявлення та формування творчих умінь дітей в процесі роботи з різними матеріалами. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначати та фіксувати рівень розвитку трудових умінь дітей; передбачати шляхи залучення дітей до трудової діяльності; - формувати у вихованців елементарні вміння культури праці; - виховувати самостійність, ініціативу, працелюбність; - застосовувати технологію обробки різних матеріалів; - взаємо пов'язувати матеріал, колір, форму і декорування виробу; - враховувати під час виготовлення виробу зв'язок характеру його конструкції з функціональним призначенням; - здійснювати спостереження за дитиною в процесі художньої праці під час організованої та вільної діяльності; - аналізувати продукти дитячої творчості;

	<p>- створювати навчально-розвивальне середовище та умови для всебічного художнього розвитку дошкільників;</p> <p>- ефективно застосовувати різні методи і прийоми керівництва творчою діяльністю дітей, забезпечуючи планомірне ускладнення змісту і форм роботи.</p> <p>Програмні компетентності</p> <p>КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>КЗ-3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>КЗ-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>КС-1. Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.</p> <p>КС-2. Здатність здійснювати методичний супровід.</p> <p>КС-5. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти.</p> <p>КС-9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.</p> <p>Програмні результати навчання (ПРН)</p> <p>ПРН01 Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.</p> <p>ПРН02 Упроваджувати інформаційні та комунікаційні технології і генерувати нові ідеї в організації освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу.</p> <p>ПРН08 Виявляти та відтворювати в практичній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти передовий педагогічний досвід та результати досліджень.</p> <p>ПРН10 Володіти вміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії</p>
<p>Зміст</p>	<p>Тема 1. Роль художньої праці у всебічному розвитку дитини дошкільного віку (2год.- л, 2 год – пр.)</p> <p>Тема 2. Методика проведення занять з художньої праці в закладах дошкільної освіти (2год.- л, 2 год – пр.)</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. Зробіть письмовий аналіз методичних роз'яснень до освітньої лінії "Дитина у світі культури" Базового компонента дошкільної освіти в Україні (Дошкільне виховання. – № 9. – 2012. – С. 15–18) щодо визначення основних підходів до сформування особистісної культури дитини через відкриття їй світу культури, залучення до нього та його творчого освоєння, у тому числі – у процесі занять художньою працею.</p> <p>2. Проаналізуйте зміст усіх чинних програм дошкільної освіти щодо визначення в них змісту та завдань роботи з дітьми у галузі художньої праці. Визначте, наскільки конкретизовано дані засади педагогічної роботи: стосовно вікових груп; стосовно можливостей роботи з різними матеріалами та художніми техніками; з урахуванням сучасних підходів до розвитку творчості у дитини; до можливостей проведення факультативних занять дітей художньою працею у дошкільному навчальному закладі.</p> <p>Обґрунтуйте своє бачення проблеми висвітлення основ роботи з дітьми у</p>

галузі художньої праці у змісті чинних програм дошкільної освіти.

3. На основі опрацювання запропонованої літератури, періодики з дошкільного виховання письмово проаналізуйте зміст одного із занять з художньої праці й визначте, які методи та методичні прийоми використовує вихователь на занятті. Які з них використовуються з метою зацікавлення дітей подальшою діяльністю?

4. Складіть малюнок-схему розвивального середовища для занять дітей художньо-продуктивною діяльністю. Прокоментуйте його складові, обґрунтуйте доцільність його предметного наповнення й використання у заняттях дітей художньою працею (дитячим дизайном).

5. Наведіть приклади того, як вправлення дітей у різних прийомах роботи на заняттях з художньої праці сприяє розвитку в них дрібної та великої моторики.

6. Підберіть систему ігор і вправ на розвиток дрібної моторики дітей дошкільного віку.

7. Доберіть, користуючись мережею Internet, відеоматеріали, які сприятимуть розвитку уяви дітей старшого дошкільного віку через розширення їхнього емоційного досвіду.

8. На основі вивчення матеріалів Internet-джерел скласти відеодобірку на одну із запропонованих тем: "Сучасні тенденції дизайну для дітей", "Дитячий дизайн", "Дизайн території дитячого садка", "Дизайн інтер'єру ЗДО", "Дизайн стендового обладнання групових кімнат ЗДО".

9. Підготовуйте необхідні матеріали для проведення заняття у ЗДО з художнього конструювання (старша група).

10. На основі опрацювання матеріалів навчального посібника Т. Поніманської "Дошкільна педагогіка", розділ "Принципи і типи навчання", розкрийте сутність наступних дидактичних принципів стосовно навчання дошкільників художньої праці: принцип наочності навчання; принцип свідомості й активності; принцип систематичності й послідовності; принцип індивідуального підходу до дітей.

11. Виготовлення дидактичних ігор в техніці використання шаблону, трафарету.

Виготовлення іграшок способом вирізання, комбінування і клеєння геометричних фігур (квадратів, прямокутників, трикутників, кругів, овалів) – зайчиків, ведмедиків, курчат, ляльок, клоунів, їх декоративне оформлення аплікацією.

Виготовлення виробів за шаблонами.

12. На основі аналізу програм скласти порівняльну таблицю ускладнення завдань по віковим групам, що стосується виготовлення витинанок.

Виготовлення виробів у техніці витинанки (закладки, сніжинки, мережива), роздатковий дидактичний матеріал, ялинкові прикраси.

13. Виготовлення аплікацій за самостійно розробленим ескізом: аплікація предметна, сюжетна, декоративна.

14. Конструювання казкових героїв в техніці оригамі. Виготовлення виробів у техніці оригамі: фігурок тварин, птахів та інших об'єктів (за мотивами казок).

15. Виготовлення композиції із засушених рослин (квіти, листя, гілля, мох, кора і т.д.) з використанням допоміжних матеріалів.

16. Виготовлення об'ємних виробів з пластичних матеріалів: фігурки тварин, казкових персонажів, об'ємні сюжетні композиції.

Колективний проект: ліплення фантастичних героїв (створення мультфільму).

	<p>17. Конструювання новорічних масок в техніці пап'є – маше.</p> <p>18. Конструювання об'ємних виробів з штучних матеріалів та паперу. Виготовлення декорацій «Замок снігової королеви».</p> <p>19. Створення предметних, сюжетних та сюжетно-тематичних аплікацій, прикрашання одягу та постільної білизни.</p> <p>20. Виготовлення технологічної карти (послідовність виконання) виробу аплікації.</p> <p>21. Художнє оздоблення вишивкою раніше виготовлених виробів: серветок, рушників, одягу для ляльок.</p> <p>22. Конструювання ляльок – мотанок з тканини, ниток та допоміжних матеріалів у різних художніх техніках українського національного стилю (вузлових, кручених, мотаних, шитих).</p> <p>23. Виготовлення м'яких іграшок для лялькового театру.</p> <p>24. Плетіння браслетів або брелків у 3, 4 пасма.</p> <p>25. Виготовлення об'ємних чоловічків з дроту, з урахуванням пропорції фігури людини за шаблоном – міркою.</p>
Курс/семестр	I / II
Розподіл за видами занять та годинами навчання	<p>Лекції - 4 год.,</p> <p>Семінарські/практичні - 4 год.,</p> <p>Самостійна робота - 82 год.</p> <p>Залік</p>
Кафедра	<p>Кафедра методик дошкільної та початкової освіти, кабінет № 53,</p> <p>e-mail: : kdpukmprn@ukr.net</p>
Викладач	Кандидат педагогічних наук Котелянець С.Ю.
Контактна інформація	e-mail: youlina15@i.ua
Система оцінювання	<p>Політика виставлення балів. Вимоги викладача</p> <p>Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни «Художня праця та образотворча діяльність з методикою викладання», є сумою балів за виконання практичних завдань та самостійну роботу плюс бали, отримані за індивідуальну творчу роботу. Студент повинен підготувати під час практичних занять низку матеріалів.</p> <p>Блок/Модуль I. передбачає аналіз Базового компонента дошкільної освіти, чинних програм з дошкільної освіти, складання картотеки ігор, вивчення матеріалів Internet-джерел, розробка конспектів занять.</p> <p>Блок/Модуль 2. передбачає виготовлення виробів у різних техніках з різних матеріалів та індивідуальної творчої роботи.</p> <p>Критерії оцінювання під час аудиторних занять:</p> <p>Високий рівень характеризується міцними, систематизованими, науковими та структурованими знаннями з «Художня праця та образотворча діяльність з методикою викладання». На цьому рівні слухачі достатньо ознайомлені з досягненнями практики та проявляють стійкий інтерес до необхідності використання знань з дисципліни «Художня праця та основи дитячого дизайну» у майбутній професійній діяльності. Студенти усвідомлюють необхідність самостійного накопичення нових знань з дисципліни «Художня праця та основи дитячого дизайну». На цьому рівні студенти проявляють високий рівень творчої взаємодії, готовність до самоосвіти. Високий рівень особистої активності, готовність думати в нестандартних ситуаціях.</p> <p>Середній рівень характеризується системно-фрагментарними знаннями з</p>

	<p>дисципліни «Художня праця та образотворча діяльність з методикою викладання». Для студентів на цьому рівні характерна здатність виробляти судження і висновки по аналогії, ініціатива недостатньо виражена. Уміння і навички з дисципліни «Художня праця та образотворча діяльність з методикою викладання», частково виражені, вимагають подальшого вдосконалення, застосовуються на репродуктивному рівні і в стандартних ситуаціях. Самостійність у студентів не розвинена в достатній мірі.</p> <p>Низький рівень характеризується фрагментарними, знаннями з дисципліни «Художня праця та образотворча діяльність з методикою викладання». Для студентів на цьому рівні характерна недостатня усвідомленість набутих знань, низький рівень їх актуалізації. Мимовільне володіння розумовими операціями, відсутність визначеності, послідовності. Уміння та навички з цієї дисципліни несформовані та перебувають на низькому рівні. Студенти потребують зовнішніх спонукань, у них відсутня самостійність, на практиці знання і уміння застосовують не правильно. Творча самореалізація відсутня, потреба в досягненні успіху найчастіше не виникає.</p>
<p>Література</p>	<p>Література для вивчення дисципліни.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку “Я у Світі”. –К.: Світич, 2009.– 430 с. 2. Балабанова Т.Б., Гордіюк Н.В., Люліна З.М. Художня праця в дошкільному навчальному закладі // бібліотечка вихователя дитячого садка.– 2006, №9–10.С.1–17. 3. Ботюк О.Ф. Конструювання з паперу методом орігамі: навч.-метод. посібник /О.Ф. Ботюк. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. – 64 с. 4. Веремійчик І.М. Стежинка до майстерності. – К.: Педагогічна думка, 2002. – 128 с. 5. Веремійчик І.М. Предметно-дидактична гра “Працьовиті звірята” // Дошкільне виховання. – 1999, № 12. – С. 19-20. 6. Веремійчик І.М. Математичні ігри // Дошкільне виховання.– 2000, № 4.–С. 16-17. 7. Веремійчик І.М. Граючись, вчимося.–Тернопіль: Мальва –ОСО”, 2002.–116 с. 8. Веремійчик І.М. Творчість на кінчиках пальців: навч.-метод. посібник /І.М. Веремійчик. – Тернопіль: Мальва – ОСО, 2004. – 108 с. 9. Горошко Н.А. Зображувальна діяльність у дошкільних закладах.– Харків:Ранок, 2007.–224 с. 10. Гульянц З.К., Базик І. Я. Что можно сделать из природного материала. – М. : Просвещение, 1984. – 175 с. 11. Гуцан Л. Етнодизайн українських трудових традицій // Початкова школа. – 2003. - № 6. – С. 18-19. 12. Эстетическое воспитание в детском саду: Пособие для воспитателей детского сада /Под ред. Н.А. Ветлугиной. М.: Просвещение, 1985. – 207 с. 13. Дробчак Я. Листівки-саморобки як засіб розвитку творчості // Початкова школа. – 2006. - № 3. – С. 25-26. 14. Ільченко Т.Б. Орігамі // Бібліотечка вихователя дитячого садка.–2003, №11–12. – С.6–10. 15. Калужька Л.В. Художня праця в дитячому садку. – К.: Віпол, 1995. – 72с.

16. Калужька Л.В. Дивокрай. Вибрані дидактико-методичні матеріали у 2-х книгах для працівників дошкільних закладів. Кн. 1/Л.В.Калужька.- Тернопіль: Мандрівець, 2005. – 320 с.
17. Каппалова Н.М. Гурткова робота з аплікації та орігамі / Н.М. Каппалова. – Тернопіль: Мандрівець, 2008. – 80 с.
18. Карпова С.О. Уроки художньої праці. Флористика: навч. Посіб. [для вчителя почат. шк.] / С.О. Карпова. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2007. – 24 с.
19. Князева Т. Орігамі на уроках праці // Початкова школа. – 2000. - № 7. – С.31-32.
20. Котелянець Ю.С. Художня праця: альбом для дітей старшого дошкільного віку./ О.В.Агеєва, Ю.С. Котелянець. - Київ, Видавничий дім «Освіта», 2013, 96 с.
21. Котелянець Ю.С. Казкові пригоди: альбом для розвитку мистецьких здібностей дітей 4-5 років. / О.В.Агеєва, Ю.С. Котелянець. - Київ, Видавничий дім «Освіта», 2015, 64 с.
22. Котелянець Ю.С. Майстерня чарівників. Альбом з художньої праці для дітей старшого дошкільного віку (осінь-зима). / О.В.Агеєва, Ю.С. Котелянець. - Київ:УОВЦ «Оріон»,2019 -64с.
23. Котелянець Ю.С. Майстерня чарівників. Альбом з художньої праці для дітей старшого дошкільного віку (весна-літо). / О.В.Агеєва, Ю.С. Котелянець. - Київ:УОВЦ «Оріон»,2019 -64с.
24. Кузьмина Е.В. Волшебство стеклянных шариков: картины и панно из бисера / Е.В. Кузьмина. – Ростов н/Д: Феникс, 2006. – 189 с.
25. Куцакова Л.В. Конструирование и художественный труд в детском саду. Программа и конспекты занятий / Л.В. Куцакова. – М.: ТЦ Сфера, 2007. –240 с.
26. Кривоніс М.Л., Дроботій О.Л. Сенсорний розвиток дошкільнят 5 – 6 років. – Х.: Видавництво «Ранок», 2012. – 256 с.
27. Лыкова И.А. Художественный труд в детском саду. Средняя группа. – М.: Издательский дом «Цветной мир», 2010. - 144 с.
28. Малышева Н.А. Художественный труд / Н. А. Малышева – М.: АСТ-Пресс, 2003.
29. Матюхина Ю.А. Папье-маше. Нехитрая наука бумажных шедевров / Ю.А. Матюхина. – Ростов н/Д: Феникс, 2007. – 246 с.
30. Новикова И.В. Аппликация и конструирование из природных материалов в детском саду. Конспекты занятий с детьми от 3 до 7 лет. – Ярославль: Академия развития, 2010. – 192 с.
31. Новикова И.В. Поделки из ниток и пряжи в детском саду. – Ярославль: ООО «Академия развития», 2011. – 144с.
32. Парамонова Л.А. Теория и методика творческого конструирования в детском саду: Учеб.пособие для студ.высш.учеб.заведений. – М.: Издательский центр «Академия», 2002. – 192 с.
33. Пантелеев Г.Н. Детский дизайн / Г. Н. Пантелеев. – М.: Карапуз, 2006.
34. Поделки из природного материала: аппликация из мешковины и бересты, поделки из пустырных трав: учеб. пособ. / [авт.-сост. Н.О. Маркелова]. –Волгоград: Учитель, 2009. – 99 с.
35. Перевертень Г.И. Самоделки из разных материалов, – М.: Просвещение, 1985. – 112 с.
36. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка. –К.: Академвидав, 2006.– 456с.

37. Прекрасное – своими руками / Сост. С.Газарян. – М.: Дет. лит., 1989.
38. Проскура Е.В., Чарнецкая Р.Т. Конструирование игрушек на уроках трудового обучения. – К.: Рад. шк., 1986. –72 с.
39. Романцов С. Народне мистецтво витинанки // Початкова школа. – 2005. - №7. – С. 22-23.
40. Сухорукова Г.В., Ступак О.В. Українські витинанки / Г. В. Сухорукова, О.В.Ступак. – К.: РКНТІ, 1995.
41. Фокина И.А. Искусство оригами / И.А. Фокина. – Ростов н/Д: Феникс, 2006.- № 5. – С. 22-24.
42. Хомярчук А.П. Пізнаємо, щоб творити.– Луцьк:Видавнича книга,2009.–52с.
43. Хорунжий В.І. Практикум в навчальних майстернях з методикою трудового навчання: навч. посібник[для студентів вищ. пед. навч. закл] / В.І. Хорунжий. – Тернопіль: Асток, 2005. – 252 с.
44. Хорунжий В.І. Трударик: [практичний матеріал для уроків трудового навчання та позакласної роботи з молодшими школярами] / В.І. Хорунжий, Н.В. Пономаренко. – Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2008. – 96 с.
45. Художня праця та основи дизайну : навч. посіб. / С. І. Матвієнко. – Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2016. – 201 с.
46. Щеглова А.В. Бумажные картины: [пап'є-маше, декупаж, трехмерное панно] / А.В. Щеглова. – Ростов н/Д: Феникс, 2007. – 277 с.

Інформаційні ресурси

1. Міністерство освіти і науки України www.education.gov.ua
 2. Бібліотека імені В.Вернадського www.pbuv.gov.ua
 3. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського <http://www.dnpb.gov.ua/>
 4. Наукова бібліотека НПУ імені М.П. Драгоманова – <http://lib.npu.edu.ua/>
 5. Страна Мастеров. Творчество для детей и взрослых – <http://stranamasterov.ru/>
 6. Поделкино – <http://podelkino.c>
 7. Уроки праці в ДНЗ. Режим доступу: pedkopilka.com.ua/vospitateljam/.../index.htm
 8. Гурткова робота з художньої праці. Режим доступу: www.dnz-sonetchko.net.ua/гурткова-робота
- Все для дитячого садка. Режим доступу: ditsad.com.ua*